40ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2092 — ԻՋՄԻՐ 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1919 — ՇԻՆԳՇԱԲԹԻ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՐԵՒԱՍ 500 ԴՐՇ
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MANOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Գրեթէ բոլոր պատերազմիկ պետութիւններն զբաղած են այս պահուս իրենց ներքին ելեւմտական խանգարուած պիւտճէներու հաւասարակշռութեան խնդիրներով։

Ամէն կողմէ կ'հասնին ժողովրդային գանգատներ ու բողոքներ զրամական անկումներուն, ուտեստեղէնի նուազութեան, վասելիքի չգոյութեան։

Անգլիական խորհրդարանն սկսաւ իր աշխատութիւններուն և մինչեւ ծնունդ իր օրակարգն բեռնաւորուած է շատ մը կենսական հարցերով, որոնց լուծումը պիտի աշխատի ընել, մինչեւ այդ թուականը Առաջին խնդիրն որ վիճաբանութեան դրուած է հոն, ելեւմտական պիւտճէի խնդիրն եղած է և այս անգամ Լոյտ Ճորճի դահլիճն չափազանց մեծամասնութեամբ մը յաղթական դուրս եկած է այդ վիճաբանութենէն։

Ինչպէս կ'տեղեկանանք Եւրոպական թերթերէ, Լոյտ Ճորճ, ցարդ նմանն չանուանած պերճախօս ու տրամաբանօր թեամբ խտացած ճառով մը ներկայացուցած է հասարակաց խորհրդարանն և վստահութեան քուէ ստացած։

Անգլիա այս վերջին ամիսներուն մէջ գրեթէ պատերազմէ առաջ իր ունեցած կացութեան մէջ գտնել յաջողած է իր նաւատորմիղն, բանակն և այս իսկ պատճառաւ նախարարական դահլիճն Լեւ ստացած է իր բնականոն վիճակն 21ի ընդլայնելով նախարարաց խորհուրդ և ընդելով պատերազմական խորհուրդն և կարգ մը ուրիշ խորհուրդներ, որոնք նախարարական կազմին հետ թէեւ աւելցնուած, առանձին փոքրիկ նախարարութիւններ կ'կազմէին իրենց խորհրդականներով և պաշտօնէութեամբ։

Իսկ ելեւմուտքի մասին Լոյտ Ճորճ հաւաստած է թէ յառաջիկայ շրջանին առանց նոր տուրքերու պիտի յաջողի հաւասարակշռել պիւտճէն և յիսուն տարուան շրջանի մը մէջ հանրային պարտուց գումարն պատերազմէ առջի վիճակին վերածուիլ։

Բացի ամէն երկիրներու այսօրինակ տագնապներէն, անոնց վրայ կուգայ կ'բարդուի նաև Ֆրանսայի և Իտալիոյ երեսփոխանական ընտրութեանց պայքարն, պայքար մը՝ որ համեմատաբար աւելի մեղմօրէն կ'յուզուի Ֆրանսայի մէջ քան Իտալիոյ։ Լուծմանի իր ընտրողներու առջեւ արտասանած իր ճառով հրաւէր կ'կարդայ ժողովուրդին չկորսնցնել իր պաղարիւնութիւնն և ամէն ժամանակէ աւելի սերտօրէն կապուած մնալ, որպէսզի ազգային կենսունակ ոյժն չկորսուի որու ոյժով միայն Իտալիա պիտի կրնայ ցոյց տալ աշխարհի իր մեծութիւնն ու արժանիքը։

Ֆրանսական խորհրդարանն պատերազմի պահուն իր դանդաղ նիստերու ատենագրութիւններն սկսած է հրատարակել, որոնք թէեւ իրենց մասնաւոր շահեկանութիւնն ունին, քաղաքական ու պատերազմական ինչ ինչ հարցերու յայտնութեամբ, բայց աւելի ընտրական գործողութեանց վրայ ազդելու նպատակով հրատարակութեան տրուած կ'երեւին։ Այդ վաւերաթուղթերն կամ նիստերու ատենագրութիւններէն լոյս կ'տեսնեն միայն այն մասերն, որոնք որոշ ֆրանսական քաղաքականութեան հետ կապ ունին և որ և է դաշնակից պետութեան հետ առնչութիւն մը չունին։

Իսկ Հաշտութեան Համաժողովն իր գոյութեան ապացոյցներն դադրած է տալէ, որոշ ժամանակէ մը ի վեր։ Այս լռութիւնն կ'վերագրուի Մ.-Նահանգաց կողմէ գեւ որոշ քայլ մը առնուած չըլլալուն Վէրսայլի դաշնագրի մասին։

Առայժմ Համաժողովի գանազան յանձնաժողովներն կ'զբաղին երկրորդական խնդիրներէ զատ նաև իրենց հասած ի՛նչ ի՛նչ խնդիրներու վրայ տրուած տեղեկագիրներով, որոնց մէջ մեզի համար շահեկան կրնան նկատուիլ Զօր. Հարպըրտի տեղեկագիրն Հայաստանի ու Թուրքիոյ յանձնառութեան մասին, ինչպէս նաև Իզմիրի գործոց մասին տրուած տեղեկագիրն, որու վիճաբանութեան լաւ իւս է ըսել, խորհրդակցութեան մասնակցած է նաև հելլէն նախարարապետը և անշուշտ հարկ եղած տեղեկութիւններն հաղորդած և միեւնոյն ժամանակ յայտարարած թէ՝ Իզմիրի գրաւումն իր բարերար ազդեցութիւնն ունեցած է և քրիստոնեայ տարրն որ և է ամենաթեթեւ դժգոհութիւն մը իսկ չկրնար ունենալ։

Ասոնցմէ զատ Գերագոյն Ժողովն կ'զբաղի Թուրքիոյ ներքին գաւառներու մէջ տիրող չփոթութիւններով և Թուրք ազգայնական շարժումի անուան տակ իգործ դրուած այն կարգ մը գատապարտելի իրողութիւններով, որոնք կը ճնշեն մասնաւորապէս հայ տարրին վրայ։

Համաձայնական տէրութիւններն անշուշտ հարկ եղած միջոցներն ձեռք պիտի առնեն մօտերս մի անգամ ընդ միշտ վերջ մը դնելու համար այս անբարոյական վիճակին, որ հետզհետէ սպառնալիք մը կ'ստանայ։

Իսկ դառնալով անկլո-ֆրանսական վերջին կարգադրութեան, կարգ մը ֆրանսական թերթեր կ'պնդեն թէ՝ այդ համաձայնութիւնն վերջնական հանգամանք ունի և եթէ Անգլիա իր զօրքն հոս կանչելով՝ տեղ կուտայ ֆրանսական զօրաց, և այսպէս այս վերջիններն իրենց ազդեցութեան շրջանակն կ'տարածեն Պէրութի հարաւակողմէն դէպի Հալէպ՝ դուրս թողնելով այս քաղաքն և կ'տարածուին Ուրֆայի հարաւ-արեւելքէն մինչեւ Տիարպէքիր և հիւսիսէն ուղիղ գծով դէպի Սըվազ և անկից դէպի հարաւ Մէրսին։

«Թան» կ'հաւատայ իրազեկ աղբիւրներէ քաղելով իր տեղեկութիւններն, թէ՝ Անգլիա շատ վեհանձնօրէն վերաբերուած է այս խնդրոյն մէջ և ամէն թիւրիմացութիւն փարատած, սակայն ֆրանսական այդ գրաւումն ու ժամեայ հանգամանք մը ունի և վերջնական վճիռն պիտի արձակէ Հաշտութեան Համաժողովն, երբ սկսի Թուրքիոյ հարցին քննութեամբ։

Պատճառ մը չունինք չհաւատալու «Թան»ի այս հաւաստումին, որ ընդհանրապէս իրազեկի համբաւն շինած է, ուզղակի չփման մէջ ըլլալով խորհրդարանական և նախարարական շրջանակներու հետ։

Իսկ այս համոզումին մէջ եւս առաւել ամրապնդուելու պատճառներ ունինք, երբ նկատի առնենք որ Կիլիկիոյ Ֆրանսական գինուորական իշխանութիւնք, ամէն տեսակ դիւրութիւն և բարեացակամութիւն ի գործ կ'դնեն Հայոց գոհացում տալու, անոնց ամէն խնդիրներուն մէջ, ինչպէս որ վերջերս սիրայօժար հաւանած և պատրաստակամութիւն յայտնած են՝ Պէրութի որբանոցի փոխադրութեան համար եղած առաջարկին ի Հաճըն։

Վերջին խօսքն սակայն կ'մնայ Մ. Նահանգաց։ Որչափ ժամանակ որ չճշդուի այդ մեծ հանրապետութեան դիրքն և որչափ ժամանակ որ ծերակոյտն տեղի չտայ և նախագահն իր յաղթանակը կատարեալ չընէ կ'սկսինք տարակուսիլ թէ՝ անորոշութիւնն պիտի մշտնջենաւորուի և դժբաղդաբար պիտի աշխատին այդ անորոշութենէն օգուտ քաղել մութ խաւեր, որոնք համաձայնական մեծ պետութեանց թեթեւ թոյլտուութենէն կ'իրախուսուին և կ'սկսին մեծամեծ ցոյցեր ու ակնկալութիւններ ունենալ։

Նոր աշխարհի ծերակուտականներն այսքան ծանր պատասխանատուութեան մը տակ պէտք չէին մնալ և զուտ կուսակցական խնդրի մը խաղալիք դարձնել ամբողջ աշխարհն, որ սրտագող ու հեւիհեւ կ'հետեւի անոնց մէն մի խօսքին, մէն մի շարժումին և ակնդէտ կ'սպասէ իրենցմէ իր փրկութիւնը։

Հ. Մ.

ՆԱԽԱԳԻԾ ԾՐԱԳՐԻ
Հ. Ս. Ռ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութեան Կեդր. Առժմ. Ակումբը, որ պատերազմի շրջանին, արտաքսման ակումբներուն և մասնաւորապէս Ամերիկայի և Եգիպտոսի Շրջանակային Վարչութեանց համաձայնութեամբ, իր կեդրոնը ունենալով Եգիպտոս, սահմանած էր Կուսակցութեան կեդրոնական վարչութիւնը, — ներշնչուելով Կուսակցութեան հիմնական ծրագրէն, ինչպէս և Վերակազմեալ Հնչակեան Կուսակցութեան, Կովկասի Ժողովրդական Կուսակցութեան, Ամերիկայի Նորակազմ Ազգային Ռամկավարական Կուսակցութեան, Բարիզի Հայ Ազգային Ազատական Միութեան, և Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութեան Կ. Պոլսի շրջանակին կողմէ պատրաստուած բանաձեւերէն և ծրագիրներէն, — ներկայ Նախագիծին մէջ կ'ամփոփէ ու կը խտացնէ ռամկավարական սկզբունքները և ազգային աշխարհայեացքները որոնց վրայ հիմնուած է Կուսակցութիւնս, իրրեւ ազգայնական և ազատական կազմակերպութիւն։ Սոյն Նախագիծը, որ իսկապէս Կուսակցութեան բարեփոխեալ ծրագիրն է, ազգին ներկայ պահանջներուն և հայրենիքին յառաջիկայ դիրքին համաձայնուած, պիտի ենթարկուի միւս քայլ կազմակերպութեանց նախագիծերուն հետ, Ազգայնական-Ռամկավար Համագումարի մը վերջնական քննութեան և վաւերացումին։

ՆՇԱՆԱԲԱՆ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութեան նշանաբանն է ամէն բան ժողովուրդով, ժողովուրդին հետ և ժողովուրդին համար։

ՆՊԱՏԱԿ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութեան նպատակն է՝

1.— Ապահովել Միացեալ Հայաստանի անկախութիւնը իր պատմական սահմաններուն մէջ, Դաշնակից Պետութեանց հաւաքական պաշտպանութեան ներքև։

2.— Աշխատիլ ազատ հայրենիքին քաղաքական, տնտեսական ու բարոյական վերականգնումին և քաջալերել այդ բանին ծառայող ձեռնարկները։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութիւնը ամէն կառավարութեան հիմ կը նկատէ ժողովուրդի Գերիշխանութիւնը և ըստ այնմ կը ջատագովէ Սահմ. Հանրապետութիւնը, ռամկավար Խորհրդարանով, իրրեւ քաղաքացիական հաւասար իրաւունքներու սկզբունքին վրայ հաստատուած պետական լաւագոյն վարչակարգ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութիւնը կ'ընդունի հայերէնը պաշտօնական լեզու հայկականպետութեան, տեղականութիւն ընդհանրացած լեզուներու ևս վերապահելով պետական պաշտպանութիւն։

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութիւնը՝

1.— Կը հաւատայ ազատութեան և արդարութեան տիրապետութեան։

2.— Կը ժխտէ հայրենասիրութիւնը թուլցնող միջազգայնամոլութիւնը և անհատական նախաձեռնութիւնը խեղդել ձգող հաւաքատիրական վարդապետութիւնները։

3.— Կը մերժէ դատանքի և դատակարգի խտրութիւնը։

4.— Կ'ընդունի ամէն հայ քաղաքացիի բացարձակ հաւասարութիւնը օրէնքի առջև։

5.— Կ'օրդեգրէ, գործնականին մէջ, դրամագլուխի; աշխատութեան և տաղանդի կամաւոր ընկերակցութեան սկզբունքը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԱՒԱՆԱՆՔ

1. Ազատութիւն խօսքի, մամուլի հաւաքումի, ընկերակցութեան, աշխատութեան, առևտուրի և ճամբորդութեան։

2.— Ազատութիւն խիղճի և դաւանանքի։

3.— Անձեռնմխելիութիւն անձի։

4.— Անրջանարարելիութիւն բնակարանի, սեփականութեան և նամակագրութեան։

ՍԱՀՄ. ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.— Ամէն հայ քաղաքացիի (այր) քուէարկութեան հաւասար իրաւունք, ներկայացուցչական մարմիններու մէջ փոքրամասնութեանց ձայնը յարգելու պայմանով։

2.— Զինուորական պարտաւորիչ կրթութիւն, մինչև որ Հայաստանի քաղաքական կացութիւնը թոյլ տայ, առանց վտանգի, քաղաքական դրութեան հաստատումը։

3.— Զրի և պարտադիր նախնական ընդհանուր կրթութիւն։

4.— Պետական յանձնառութիւն անհող և սակաւահող երկրագործներու հող ապահովելու։

5.— Օրէնսդիր, դատական և գործադիր իշխանութեանց անջատում։

6.— Ցատչաստական տուրք եկամուտի և ժառանգութեան վրայ, իսկ միօրինակ տուրք հողի և շէնքի արժէքին վրայ։

ԸՆԿԵՐԱՏՆՏԵՍ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐ

1.— Տնտեսական հաւասար պատեհութիւն և ընկերային օրէնսդրած արդարութիւն։

2.— Աշխատութեան և դրամագլուխի փոխադարձ յարաբերութեանց կանոնաւորում։

3.— Բանւորական և գործատիրական իրաւունքներու պաշտպանութիւն պետական և միջազգային օրէնքներով։

4.— Աշխատանքի և վարձատրութեան արդար բաշխում։

5.— Անհատի կամ դասակարգի ոչ մէկ առանձնաշնորհում։

6.— Հողատիրական անհաւասարակշռութեանց դարմանում։

7.— Սոսկ շահատիրական հողային մենաշնորհներու արգիլում։

8.— Աշխատաւորին ապահովագրում։

9.— Պետական դրամատուններու, գործակցական միութիւններու և աշխատանքի ձրի գրասենեակներու հաստատում։

10.— Պետական զեկավարում հանրային մենաշնորհներու և պետական հակակշիռ երկրի հարստութեանց արդիւնագործումին։

ՎԻՃԵԼԻ ԱԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

Մասնաւորապէս կը նշանակենք հաւասարազան հոսանքներու կամ համայնքներու կողմէ արտայայտուած քանի մը վիճելի սկզբունքներ. զոր Կեդր. Առժ. Ակումբը չորդեգրեր, գէթ իրրեւ ապաժամ, բայց կենթարկէ Համագումարի հեղինակաւոր վճիռին։

1. — «Կանանց» քուէարկութեան իրաւունք։

2.— «Անջատում» պետութեան և եկեղեցիի։

3. — Ժողովրդային նախաձեռնութիւն» օրէնսդրութեան և պաշտօնատարներու հրաժարեցուցման մասին։

4. — Զինուորական «պարտադիր» կրթութիւն։

5.— Հողատիրութիւնը «աշխատաւորին» առանձնաշնորհում։

6.— Տեղական ապակեդրոնացեալ ինքնավարութիւն»։

Հ. Ս. Ռ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐ. ԱՌԺ. ԱԿՈՒՄԲ

ԼՕՐԴ ՖԻՇԸՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

Ծովակալ Ֆիշըր անգլիական ծովակալութեան նախկին առաջին Լորդ և վերանորոգիչ Բրիտանական նաւատորմիղին, հրատարակութեան տուած է իր այնքան բեղուն տարարէգին յիշատակները։ «Թայմզ» անուամբ քաղուածներ կուտայ, որոնց մէջ կան էտուարդ Է.ի վրայ քանի մը մանրավէպեր. ծովակալը հանգուցեալ թագաւորին մը տերին եղած է, և անկէ կը պահէ խանդաղ յիշողութիւններ։

Էտուարտ թագաւորը գիմագիծի ուշագրաւ նմանութիւն մը ունէր Հանրի Ը.ին և ինքն ալ գիտէր ժողովրդին հետ սերտ շփում ունենալ, միևնոյն ժամանակ պահելով իր վեհապետի հրամայքները։ Օր մը համարձակեցայ իրեն ըսել, խօսելով ընկերվարական Քէյր Հարտիի վրայ, որ այդ ժամանակ հիւանդ էր։

—Տէ՛ր, գիւանագիտութիւնը նեբրելի է, բայց գուք իրերը իրապէս քիչ մը շատ հեռուները քշեցիք Քէյր Հարտիի վրայ լուրեր առնելուդ։

Թագաւորը կատաղի ցուլի մը պէս յոնքերը պռոտեց։

—Բայց ազազակեց ան, կը տեսնեմ թէ ինձ հասկնալու երևոյթը չունիք. ես ամենուն թագաւորն եմ. ոչ մէկը կը խաբնուի ինձ, անոնք որ կը կարծեն թէ վրաս ազդեցութիւն մը ունին, կը խաբուին։

Պաշտօնական արարողութեանց պահուն յաճախ ինձ կըսէր։

—Կը խորհիք թէ, մէկը մոռցած ըլլա՞մ։

Որովհետև խնամք կընէր տեսակցիլ ամէն անոնց հետ որոնք այդպատուասիրութեան արժանի էին։ Եղաւ որ օր մը, ծովակալ մը որուն անունը հարկ չկայ ըսելու, մօտեցաւ թագաւորին։ Միտպետը անոր ձեռքը թօթուեց ուղղելով քանի մը սիրուն խօսքեր, որոնք ըստ իմ կարծիքիս կատարելապէս անօգուտ էին։ Ծովակալը մեկնելէն վերջ, թագաւորը ինձ դարձաւ և բաւական խիստ ձայնով մը ըսաւ։

— Ձե՞ս ամչնար։

—Ինչէ՞ն, Տէր, հարց կուտամ յարգանօք։

—Դուք չկրցաք ծածկել այդ խեղճին հանդէպ ունեցած ձեր զգացումները. կը կարդացուէին անոնք քու դէմքիդ վրայ. և խեղճ մարդը քեզ բան մը չէր կրնար ըսել։ Դուք ծովակալութեան առաջին Լորդն էք, և պէտք է որ անայլայլ ըլլաք։.

Հիանալին հոն է որ, քանի մը վայրկեան վերջը, ան մը ներկայացաւ որ թագաւորին սատիլ էր։ Միապետը ժպտուն երեսցաւ, և նոյնիսկ խնդումներս։

Երբոր այդ մարդը բաժնուեցաւ, թագաւորը իմ կողմս դառնալով.—«լաւ ուրեմն, տեսա՞ք. հարցուց ինձ, պոհ մնալով իր տուած պզտիկ դասէն։

* * *

Աւստրալիացի մը, գիրքի մը մէջ յիշեցնելով Անգլիոյ մէջ իր անցուցած օրերը հետեւեալ մանրավէպը կը պատմէ։

Ինք, օր մը նստած էր հանրակառքի մը բարձրաւանդին վրայ, կառապանին մօտ։ Այս վերջինը, յանկած պրկելով սանձերը կ'դանդաղեցնէ գնացքը — «ի՞նչ կայ» կը հարցնէ աւստրալիացին։ Կառապանը ցոյց կուտայ կառք մը, շատ համեստ կազմածով, որուն առջեւէն կ'ընթանար ձիաւոր տառնապետ մը։ — «Ինչպէս չե՞ս տեսներ, թագաւորն է»։ — «Բայց ո՞ւր է չքախումբը» վրայ կուտայ, աւստրալիացին, զարմացած՝ չտեսնելով ոչ ախոռապետ, ոչ տիգաւոր զօրք, ոչ ալ հեծելազօրք՝ որոնց ներկարգականներուն միշտ կ'հանդիպէր թերթերուն մէջ։ Զարմանալու կարգ եկած էր, կառապանին.— «Շքախո՞ւմբ, բայց պէտք չկայ ատոր, ոչ մէկը կընայ դպչիլ անոր մազին իսկ»։

* * *

Մարտի մէջ, Գերմանացիք 1906ին նախ սկսած էին պանդոկներու մէջ հաստատուիլ յատոյ ուզեցին ապատանարան ունենալ իրենց տպաքինող հիւանդներուն համար, վերջապէս փափաք յայտնեցին այդ կղզիին մէջ մեծաշնորհումներ վայելել։ Բիչ յետոյ պահանջեցին, հրամայական կերպով, Բորդուգալէն կարգ մը զիջողութիւններ։ Այս զիջողութեանց մէջ ամենէն կարեւորն էր, այդ կղզիին մէջ ածուխի կայան մը, կղզիացած և ամրացած։

Շաբաթ օր մը, ժամը 10ին Լիզպոնի գերման դեսպանը, Բորդուկալի վարչապետին երթալով, կը յայտարարէ որ եթէ 24 ժամուան մէջ գոհացում չտուն իրենց առաջարկին պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն։ Բորդուգալցիք մեզ կը հեռագրեն. նոյն գիշերն իսկ շարժելու հրաման կուտամ բրիտանական նաւատորմիղին։ Յաջորդ առաւօտուն գերման դեսպանը վարչապետին երթալով կ'իմացնէր թէ լաւ չէ կարդացած իր կառավարութեան հեռագիրը և ցաւ կը յայտնէր գործուած անհամաձայնութեան վրայ։ Միթէ գերմանացի մը այսպիսի ժամանակներու մէջ կը խաբո՞ի

Ֆրանսական կառավարութիւնը, ինձ Պատուոյ Լէգէոնի երիզը կը նուիրէր, և կ'իմացնէր թէ այդ ժամանակի առաջին անգլիացին եղած էի, որուն տրուած էր այդ պատիւը, աւելցնելով թէ այդ պատիւին արժանացած էի պատեհ ժամանակին շարժման մէջ դնելով նաւատորմը, այնպէս որ վտանգ մը կ'հեռացուէր։ Նոյն իրիկուն էտուարտ թագաւորին մօտն էի, ծանուցի Ն. Վեհափառութեան անակնկալ պատիւը, որուն առարկան կը դառնայ։ Միեւնոյն պահուն կ'աւելցնէի թէ, միակ անգլիացին էի որ արժանացած ըլլար Պատուոյ-Լէգէոնի երիզին։

— Ներողութիւն, ընդմիջեց թագաւորը, ես ալ ունիմ։

Ես քայլ մը ընկրկեցայ, ապշելով.

— Օ՜հ. թագաւորները, անոնք հաշուի մէջ չեն։

ՔԱՂԱՔԱՆԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՕՔԹ. ԲՍԱԼԹՕՖ Իզմիրի նշանաւոր վիրաբուժներէն, «Թան»ի խմբագրութեան հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է։ Տօքթ. Բսալթօֆ 3-4 շաբաթէ ի վեր Բարիզ կ'գտնուի

Հելլէն բանակին կողմէ շրջուած հողերուն մէջ կարգապահութիւնը կատարեալ է և յոյն ու թուրք բնակչութիւնները վարակուած չեն թուրք ազգայնականներու գրգռումներէն ոչ մանաւանդ Անատոլուն և և օսմ. կայսրութեան միւս մասերը հուզման մէջ նետած են։

Այն որդայթը ոչ լարուեցաւ հելլէն գրաւման բանակի առաջին գունդերուն դէմ, եթէ չպատահեր այսօր Իզմիրի կացութեան խօսք անպատշաճ չպիտի ըլլար։

Գրաւման յաջորդ օրը, հելլէն իշխանութիւնները ձերբակալելով խռովարարները յանձնեցին զանազան համայնականներու որպէսզի Պոլիս կուտան։ Այս քայլը մեծ սխալ մը եղաւ, որովհետև խռովարարները անմիջապէս Պանտրմաի և Սմիրնայի համբով Անատոլու անցած են և գլխաւոր գրգռիչները եղած են ներկայ բորբոքումին։

Իզմիրի նահանգին գրաւումը կատարուած է գրեթէ առանց միջադէպի և յոյն գունդերուն եղած ընդունելութիւնը շատ ջերմ եղած է։

Անշուշտ բան մը իսկ չպիտի պատահէր, եթէ յունական բանակը յանկարծ քաշուելու հրաման չընդունէր Աքսարէն և Նազիլլիէն. այս երկու քաղաքները Համաժողովին գծած շրջանակէն դուրս ըլլալով։ Այս նահան-

չը մեկնակէաը եղաւ իթթիհատի ազգայնական շարժումին։

Գրաւման հոդերու ներկայ շրջանակը նեղցնելու ուէ ձեռնարկ պիտի նշանակէր այս հոդերու ընակչութիւնները մատնել ամենատոսկալի վիճակի մը։

ԶՕՐԱՎԱՐ ԿՈՒՐՕ Սուրիոյ և Կիլիկիոյ շրջանակին Ֆրանս. զինուորական ոյժերու վերին հրամանատարը հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է.—

«Ես Սուրիա չեմ երթար, հոն հաստատելու համար Ֆրանսայի թեւարկութիւն մը կամ Արեւելքի մէջ վարելու Ֆրանսական հովանաւորութիւն մը։ Պարտականութիւնս է պարզապէս բրիտանական զօրքերը փոխանակել. ճշգրտօրէն նոյն պատերազմի պահուն մեր բրած տեղափոխութիւններուն զանազան ճակատներու վրայ, նոյնպէս պարտականութիւնս է պահպանել այս հոդամասին ներքին ապահովութիւնը, մինչև որ Համաժողովը կարգադրէ օսմանեան կայսրութեան զանազան մասերու քաղաքական դիրքը։

Տեղական Լուրեր

ՄԱՄԼՈՑ ԴԻՒԱՆԸ հետեւեալը կը ծանուցանէ։

ԱՑՏԸՆԻ ՇՐՋԱԿԱՅՔԸ Ուսմբլուի ճակատին վրայ թշնամին յարձակում գոր ծելով հելլէն յառաջապահներուն վրայ և զինուոր մը վիրաւորած են.

ՊԵՐԿԱՄԱՅԻ շրջակայքը։ Գրնըգի հատուածին մէջ հելլէն ջոկատներէն մին հակայարձակում մը ըրած է ապստամբներուն դէմ, որոնք Եայլաէն Քալէմքէոյի վրայ յարձակած էին ամսոյս 7ին։ Հարիւրի չափ ապստամբներ սպաներու ղեկավարութեամբ յուսուելով կը հետապնդուին դէպի հարաւ։ Հելլէն ուրիշ ջոկատ մը յառաջացած է մինչև Էնօս գիւղը, հոն մնած և յետոյ ետ դարձած է հանդարտօրէն, այդ գիւղը գրաւման գոհէն դուրս կընուելով։ Այս շարժումներու պահուն Յոյները ունեցած են սպայ մը և զինուոր մը վիրաւոր։ Թշնամին կորուստը չէ ճշդուած։ Գերի բռնուած ապստամբ մը հաստատած է թէ թշնամին Նոյեմ. 7ի յարձակումի ընթացքին մեծ վնասներ ունեցած է, ուր կը կրուէին 300 ապստամբներ։

Հելլէն բարձր—գոմիսէրութիւնը ուրախացած է այսուհետև ամէն օր տեղեկութիւն տալ գրաւման հոդերու ճակատներուն զինուորական կացութեան վրայ, որպէսզի սխալ և սայթաքող լուրերը վերջ մը գտնեն և չպատճառեն բնակչութեան միտքը։ Ասկէ զատ ոչ մի պիտի ըլլանք ներքին զինուորական կացութեան, առանց դիմելու օտար թերթերուն։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնն հետեւեալը կը ծանուցանէ։ Վերջին 24 ժամուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած են ծաղիկի 6 դէպք, որոնցմէ երկուքը մահացու։

Գուրէլիոի մէջ ծաղիկի մէկ դէպք։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ «Բալիոզ» նաւը քաղաքէս հրապարակին համար բերած է մեծ քանակութեամբ անասուններ։

ՆԱԻԱՀԱՆԳՍՏԻՆ մէջ, երէկ առաւօտ ընկղմած է մավունայ մը, ածուխով լեցուն մավունայի յատակի տախտակները փտած ըլլալով չեն դիմացած ածուխի բեռին։

ԱՄԵՐ. ԸՆԻՀ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Ամերիկա Մ. Նահանգներն երթալ փափաքող անձերն պէտք է ներկայանան այդ ընդհ. հիւպատոսարանն իրենց տնձագրերով մինսին, առնուազն իրենց մեկնումի թուականէն տասն հինգ օր առաջ, վիզայի գործողութիւն ընել տալու համար։

Պէտք է իրենց ներկայացած թուականէն, վիզայի գործողութիւնն խնդրելու հետ, տասն հինգ օր անցնի, վիզան ձեռք անցնելու համար։

Իզմիր, 8 Նոյեմ. 1919

Ազգային Անցուդարձ

Բազաք. Ժողովը իր չարաթական նիստը ըրաւ է նախագահութեամբ Առաջն. Տեղապահ հօր, ներկայ գտնուած են Պ. Պ. Մ. Մօրուբեան, Յ. Հայենց, Տ. Աշնան, Յ. Կիւզելեան, Վ. Պալապանեան։ Ժողովը հետաքրքրութեան առած է իրեւ յանձնուած հանրագիր մը որով կ'խնդրուէր որ Տ. Յովհան Ծ. Վ. առաջնորդ ընտրուի Իզմիրի, Ժողովը որոշեց Գաւառ. Ժողովոյ յղել զայն ի նկատառութիւն։ Ժողովը վաւերացուց Կէօղթէփէի թաղականութեան ընտրութիւններէն Զը և համեմատակարի մնացած միւս 3ին համար նոր ընտրութեան հրահանգ տուաւ։ Պ. Անանիա Զարբհան հրաժարած ըլլալով տարագրելոց յանձնաժողովէ, որոշուեցաւ չընդունիլ անոր հրաժարականը։

Պ. Սարգիս Պօլսպէյեան վիճակահանութիւն մը կազմակերպելու ծրագիր մը կազմակերպած է, Ժողովը որոշեց այս մասին կարծիքն ուղղել տեղական իշխանութեանց։

Ասկից առաջ Թուրքի մը քովէն առնուած հայ աղջկան մը համար վաղին դիմում կատարած և ետ պահանջած էր, որոշուեցաւ պատասխանել թէ՝ աղջիկն իր յօժար կամքով դարձած է իր մայրենի եկեղեցիին ծոցը։

Ժողովը զբաղած է նաև ուրիշ երկրորդական խնդիրներով։

— Պ. Գ. Ստեփանեան մեզի կ'տեղեկացնէ որ գործի համար Էօսէմիլ գանուելով ներկայ գտնուած է կիր. օր Պ. Սուրէն Պարթեւեանի «Զայնը հնչեց» տրամին ներկայացման և դրուատալից տողերով վեր կ'հանէ թէ թատերգութեան արժէքն և թէ դերասատարներու յաջողութիւնը։

ՕԹՕՄԱՆ ԿԱԶ ԳՕՅԻՆԻ ԼՄԹՏ.
Ա Հ Գ

Կազի օսմ. ընկերութիւնն կը ծանուցանէ իր պատ. յաճախորդներուն որ ամսոյս 15էն հազար քիլպ կազի գինն 275 գրուշ վրայ պիտի հաշուուի։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԶԷՍԹԸՐՈ
Ա. ԲԻՐԱ ԵՒ ԸՆԿ. ՏՈՒՆԸ
(A. Pearce & Co.)
Բազմիս մէջ մասնաճիւղ մը բացուած ըլլալով, պատուարժան վաճառականներէն կը խնդրէ որ բարեհաճին այցելել իրենց զբաղեցնակը, ուր մանիֆաթուրայի ամեն տեսակ նիւթերու հաւաքածոյ մը իրենց տրամադրութեան տակ դրուած է։
Մ. ՄՈՒՍԻՈՍԵԱՆ
Ընդհ. ներկայացուցիչ
ամբողջ Փոքր Ասիոյ
45 ՊԱՒԲՐՃԵԱՆ ԲԷՅԼԻՔ
ԺԱՄ 10-12—3.

ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՊԵՐՃԱՆԳԻ ԾԽԱԽՈՏՆԵՐՈՒՆ

Յարգոյ հասարակութեան կը տեղեկացնենք թէ Բէժիի պերճանքի ծխախոտներու գիները մօտ օրէն պիտի փոխուին հետեւեալ կերպով.

Ճոգէյ—Գլիւպ 50 գրշ, Սէրքլը ալ օսմոր 26, Եէնիճէ 16,50 կրան մի 15,50, Էն Ալա 13,50, Սէրքլ տ'Օրիան 14, Պոմբա Մատէն 13, Սլա 12 գրշ։

Այս գիները 20 սիկարի տուփերու համար է։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՐ ԳՕՐՏԵԼԻՕՅ
ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Լ. Մանուլ» ունենալ փափաքողը պիտի կրնան այսուհետև զայն գտնել Թահմիզ Պ. Մարգարի մօտ։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

13 Նոյեմբեր 1919

ԶՕՐ. ԿՈՒՐՕ ՍՈՒՐԻԱ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

Զօր. Կուրօ՝ ընդհ. հրամանատար Ֆրանսական զօրաց և բարձր յանձնակար Արեւելքի մէջ Ֆրանս. հանրապետութեան մեկնած է Բարիզէն ընդհ. քարտուղարին հետ դէպի Պէյրութ։ Զօրավարը քանի մը օր պիտի մնայ Մարսիլիա զինք փոխադրող մարտանաւը մանելէ առաջ։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐԸ ՅՈՒՍԱԿՏՈՒՐ

Բարիզէ կ'հեռագրեն որ Պուլկարները բացարձակապէս իրենց յոյսը կըտրած են որ պիտի կրնան մեղմացնել իրենց ներկայացուցած հաշտութեան պայմանները։ Եւ Բարիզի մէջ այն կարծիքն կայ որ չուտով պիտի ստորագրեն։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐ ՉԷ ՏՐՈՒԱԾ

Համաժողովին շրջանակներուն մէջ բացարձակապէս կ'հերքեն այն չչուկները, որոնց համեմատ իբրեւ թէ վերջնագիր մը գրկուած ըլլայ Ռումանիոյ Պեսարապիոյ նկատմամբ։ Ռումանիոյ սահմանագլուխներուն ճշդումը քիչ օրեր առաջ լրացած ըլլալով կ'կարծուի որ համաձայնական և ռազմական յարաբերութիւններն կարծուածէն աւելի բարւոքած են։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'կարծուի թէ նոր կազմակերպութիւն մը պիտի սահմանուի համաձայնական վերին հրամանատարութեան համար, և Վէրսայլի համաձայնական ընդհ. հրամանատարութեան նմանը պիտի որոշուի։

ՆՈՐ ՎԱՐԿ ՄԸ

Ֆրանսական խորհրդարանն աւելցուցած հոդամասերու շինութեան համար 25 միլիոնի վարկ մը քուէարկած է։

ՔԻԷՎԻ ԱՌՈՒՄԸ

Երկու օրուան կատաղի ճակատամարտէ մը ետք զօր. Տէնիքէն յաջողած է Քիւվ մանել։

Բոլոր ռուսական ճակատներու վրայ կուիները կատաղօրէն կ'շարունակուին, Եուտէնիչի, Քոլչաքի և Տէնիքինի կողմէ ընդդէմ պոլշեվիք կարմիր բանակներուն։

Մ. ԲՈՒԱՆԳԱՐԷԻ ԱՅՑԸ

Պ. և Տ. Բուանգարէ Տուվրի մէջ ընդունուած են Ալպէր իշխանին կողմէ։ Յետոյ մեկնած են Լոնտոն ուր ընդունուած են կայսրանէն թագաւորին կողմէ, որ շրջապատուած էր գլխաւոր նախարարներէն։ Մ. Բուանգարէ շատ զգացուած է ամբոխին ընդունելութենէն որ թափօրին անցքին վրայ համախմբուած էր։ Իրիկունն ի պատիւ նախագահին սեղան մը տրուած է Պիքէնկէմի պալատան մէջ։

ԼՕՅՏ ՃՕՐՃԻ ՃԱՌԸ

Լոյտ Ճորճ իր ճառին մէջ յոյս կ'յայտնէ որ արդարութիւնն պիտի տրուի անիրաւուած ազգութիւններու։ Խստօրէն կ'գատապարտէ Թուրքիան, որ աւելի անհանգիստ ընող կ'անուանէ հաշտութեան քան պատերազմի մէջ, և կ'հաստատէ կատարեալ համերաշխութիւն բոլոր դաշնակիցներու հետ, Թուրք հարցին կարեւոր կէտերուն վրայ։

Թրքական վատ վարչութիւնն ըսած է, պէտք է դադրի յոյներու, հայերու և արաբներու բնակած վայրերուն մէջ։ Նեղուցներն պէտք է բաց մնան բոլոր ազգերու առջեւ։ Հետեւաբար խնամակալութիւնն պէտք է առնուի այն ձեռքերէն, որոնք ուխտադրժ եղան Բրուսիոյ հրամանով Տարտանէլն գոցելով։

ՖՐԱՆՍ. ԴՐՕՇԱԿԻ ՄԸ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ

Ֆրանս. ներկայացուցիչներն ետ առին այն դրօշակն որ Ֆրանսական ընդծովեայ մը առած էին Աւստրիացիք, ու 1914 սեպտեմբերին Բոլոթի նաւահանգիստն մտած ու ընկղմած էր։

ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պուլկար կառավարութիւնն ձերբակալել տուաւ Ռատոսլավոֆի գահլիճին գլխաւոր անդամները և պահանջեց նախորդ Ֆէրտինանտ թագաւորին յանձնումը։

ՊԱԼԱՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Սուլթանը ձմեռնային Տօլմա Պաղչէի պալատն փոխադրուելու առթիւ խնդրած է Բ. Դուռէն, որպէսզի միջամտէ համաձայնական ներկայացուցիչներուն մօտ, և Տօլմա Պաղչէի առջեւ խարսխող նաւատորմիղն եթէ կարելի է տարբեր տեղ մը խարսխէ։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Բարիզէ կ'տեղեկացնեն թէ՝ ամերիկեան ներկայան, շատ դժուարութեամբ, վերջապէս վաւերացուցեր է Գերմանիոյ հետ կնքուած դաշնագիրը։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵՒՆ

Վարչապետը խնդրած է Սուլթանէն որպէսզի իր տեղ ուրիշ մը հաստատէ այսինքն Սադրազամին իշխանը։ Այս փոփոխին վրայ Սուլթանը նոր հեռագիր մը ուղղած է իշխանին որ ստիպողաբար Պոլիս գայ պաշտօնի գլուխ անցնելու համար։

ՎԱՃԱՌԱՊԱՏՈՒՄ

Հասարակ այնպիսի ատենէ իվեր անխնայելիութեամբ սպասուած՝ տիեզերահռչակ **ԶԷՆԻԹ** *ժամացոյցները։*

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ՝

ՎԱՇԱՆ ԶՄԻՒՌՆԱԿԷՍԵԱՆԻ

վաճառատունը ի Զմիւռնիա Պէտէրբէն, թիւ 13 — 15։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Իզմիրի, Գոնիայի, Պրուսայի, Ասիանի նահանգներուն եւ Արշիպիղագոսի կղզիոց։

Կը ծախուին նաեւ ամեն լաւ ժամագործներուն քով։

ՇԼԱՅՕ ԲՕՂԴ

Կոմոս կաթ փոշիացած սրբերիվրէ կատարեալ սնունդ տղայոց ծերերու հիւանդկախներու ապաքինողներու

Ընդունուած մեծն Բրիտանիոյ հիւանդանոցներուն մէջ։

Յանձնարարուած Անգլիական բոլոր բժշկական մարմիններու կողմէ։

Ընդհանուր Մթերանոց։—

ՏՐՕԿԸՐԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՏՕՐԻԱՆ ԼԹԴ։

ՊՕՂՈՍ ԿԱԿԱԶԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԳԻՐ (ԱՆՊԷՏՔՆ)

ԱՄԷՆ տեսակ լեզուներով և գրերով

ԴԱԼ ապրկեներու վրայ

Վաղամանօթ այս վարպետը տարբերութենէ հասած քաղաքս գործի սկսած է, թէ ճաշակաւոր և թէ ամէն գիներով գոհացնելու պատրաստ յանձախորդները։ Փափաքողք դիմեն Նուսուֆի բասմաժ, Պ. Մաթիկեանի տպարան՝ ուր կը գտնուի։

ՏՊԱՐԱՆ ԱՌԱՍՊԵԼԱԿԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՀՏՏՑԻՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հաբտանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսերու ժահազդներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագրութիւններ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր։

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր։

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՏՊԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈԳՆԵՐՈՎ.

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԳՐԱՌԵՐԱՊԱՆԱՆ

Պ.

Պատիւ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք ազգս հրապարակին վրայ՝

ՖԷՔ

ինքնաշարժ կառքերու ընդհ. ընկերութեան, իր հրամանին տակ գործելով և թվաքի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող-կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մակոյկներու, հիդրոպորդական մեքենաներու եւն։

Լիապէս ըլլալով որ, մեզ պիտի պատուէք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւատացումն։

ՈՐԴԻՒՔ ԶԱՆԱՐՏԻ ՀԱՆՏԻ

ԱՌԹԱՄԵԱՆ ՀԱՍՑԷ՝

Լօֆալ Հօնիշէր, Մարիթիմա Իթալիանաի գրասենեակները։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԷՈՏՈՐՈՍ ԲՍԱԽՆՈՒՏՍ

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մարթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կ՝ զիւրացնէ արեան չրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգևէ։

Լոգանք ցնցելի } բիւմաթիզմի համար։
» պարէզ }

տաք ու պաղտուչը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Բէչիսիէ ճատէսի նոր փառան պէտ գլնտրք փողոց թիւ 18-32։

Հազար ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տուչը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

Մանչէսթր, Ռոսսոյիլ

ՅԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անկլօ—Սաքսոն դրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել ֆրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— Երեք ամսուան մէջ ֆրանսերէն տեւական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և ֆրանսերէն նամակներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. ֆրանս. և թրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Եօրկի թաղ, Տիլպէր փողոց թիւ 18։

ԳՆԵԼ ԱՃԱՊԱՐՏՑԷՔ

ՄՕՐԿԷՆԹԱՈՒ ԼԷՓՄԻՈՒՄ

ՕՆՆԻԿ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ (26)

Ա.ՆԿԼՕ - ՍԱՔՍՈՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Բայց ամենևին չպիտի կրնայ ըսպասարկել գիտութեան, չպիտի կրնայ պէտք եղածին պէս սիրել զայն ու նուիրուիլ անոր, երկրին ճարտարարուեստը, առեւտուրը, բանակը ո և է կերպով չպիտի կրնան օգտուիլ անոր գիտական հմտութիւններէն, անոր համար որ իր բոլոր ծանօթութիւնները վերացական են, զուրկ ո և է գործնական հանգամանքէն։

Այդ բոլորը օգտակար ըլլալու համար պէտք է որ թափանցած ըլլայ ոչ թէ յիշողութեան, որ այնքան անհաստատարիմ է և մակերեսային, այլ իր էութեան ամենէն խորունկ տարրերուն, իր ջղային ու մկանային գրութիւններուն մէջ։ Լեզուով ու գրիչով արտայայտելի գիտական ծանօթութիւնը չէ որ պէտք ունի ազգը, անոնցմէ բաւականաչափ կրնայ ունեցացած ըլլալ այլ մասնաւոր, գիտական կարողութիւններու, ճարտարարութիւններու, գրական չօշափելի ձեռնհասութիւններու որ արտայայտուին մկանային գործունէութեամբ, ձեռական անհերքելի փորձերով և փաստերով։

ԽԱՂՆ ՈՒ ՍԲՕՐԹՆԵՐ

Հակառակ մենէ շատերը վարակող ջղայնոտութեան և յուսահատութեան, համառնութեան և թուրքիոյ միջև հաշտութիւնը մօտ օրէն պիտի դառնայ կատարուած իրողութիւններէն մին։ Հոս ևս այնքան երկար ու դժուխային տառապանքներու ենթարկուած ժողովուրդներու վերջապէս պիտի դրուի կանգնել դափնեզարդ յաղթական կամարներ, խելայեղօրէն ծափողջունելու համար իրենց աննման հերոսները։

Մեր փոքրիկ ցեղին ևս պիտի տրուի վերջապէս ստորագրել այն պատմական վաւերաթղթին տակ որ մեզ պիտի պարգևէ հաշտութիւն և խաղաղութիւն։

Ներելի է արդեօք մատնանշել իմ ազնիւ ընթերցողներուս, սոյն քաղաքական հաշտութեան չափ կարևոր (գէթ իմ համարումիս մէջ) ուրիշ հաշտութիւն մը, պարտինք կնքել ազգովին, պէտք եղածին պէս արժեցնելու համար ինչ սխրալի իրականութիւն ու բարիք որ գնուած է միլիոններու արիւնով։

Այ՛ո, մեր ցեղին, մեր սերնդին ապագայ շահը, ապագայ յաջողութիւնը, բարօրութիւնը և յաղթանակը կը պատրաստեն մեզ ոչ միայն գագրեցընել թշնամութիւնները, կնքել զինադադար, այլ նաև նախ հաշտուիլ և ապա անմիջապէս դաշնակցիլ անկլօ—սաքսոն կրթական այն մեծ ոյժին հետ որ կը կոչուի Խաղ և Աբօրթ։

Խաղին հետ, սբօրթին հետ հաշտուիլ կը նշանակէ կերպով մը հաշտուիլ Բնութեան հետ, Աստուծոյ հետ։

Խաղը սիրել, խաղը մշակել, խաբին մէջ յարատևել մինչև ֆնոր ծերութիւն, մինչև մահ, առաջին պայմանն է այն դաշնագրին զոր Բնութիւնը կ՝երկնցնէ մեզի որ ստորագրենք։

Խաղի սէրն ու ընդունակը այնքան նախախնամօրէն զետեղուած մանուկ ու պատանի հոգիներու մէջ, անմբռցելիօրէն եղական ազդակն է մարդկային մարմնի աճման, զօրացման և առեւտանութեան։

Խաղի ընդունակը այնքան կարևոր է մեր կեանքին համար որքան շնչելու, ուտելու, խմելու, վտանգի առջև աչքերնիս փակելու ընդունակները։

Որքան ազէտալի որ պիտի ըլլար արգիլել կամ խափանել այս վերջին ընդունակներուն գործունէութիւնը, նոյնքան ափսոսալի պիտի ըլլար նաև արգիլել տղուն խաղալու ընդունակը։

Բնութիւնը ոչ մէկ աւելորդ կամ ավելորակար բան տուած է իր ստեղծագործած էակներու կազմին մէջ։ Աւելին կայ։ Նախախնամութիւնը անդիմադրելի հանգամանք մը տուած է այն բոլոր գործունէութիւններուն որոնց բարեաք կրթութենէն կամ նախնական կիրարկումէն կախում ունի մեր կեանքը։ Օրինակի համար մեր այնքան տկար անքան անփոյթ կամեցողութեան թողուցած չէ շնչելու, քնանալու, ուտելու, խմելու կենսական պաշտօնները, որոնց դադարումով պիտի դադրէր նաև մեր կեանքը, ընդունային հանգամանք մը տրուած է այդ բոլորին։ Մենք պիտի շնչենք, պիտի քնանանք, պիտի խմենք, պիտի ուտենք, կամայ ակամայ, Բնութեան հրամանն է այդ։

Արդ Բնութեան նոյնքան անխուսափելի պահանջն է որ խաղայ մանուկը։

(Շարունակելի)

ՁԵՐ *ծանուցումներուն համար դիմեցէք Ազգի Ընդհ. Դարձակալութեան, Պոլիս Կալաթա, Մուհանէ, Հասան Փաշա խան, թիւ 18։*